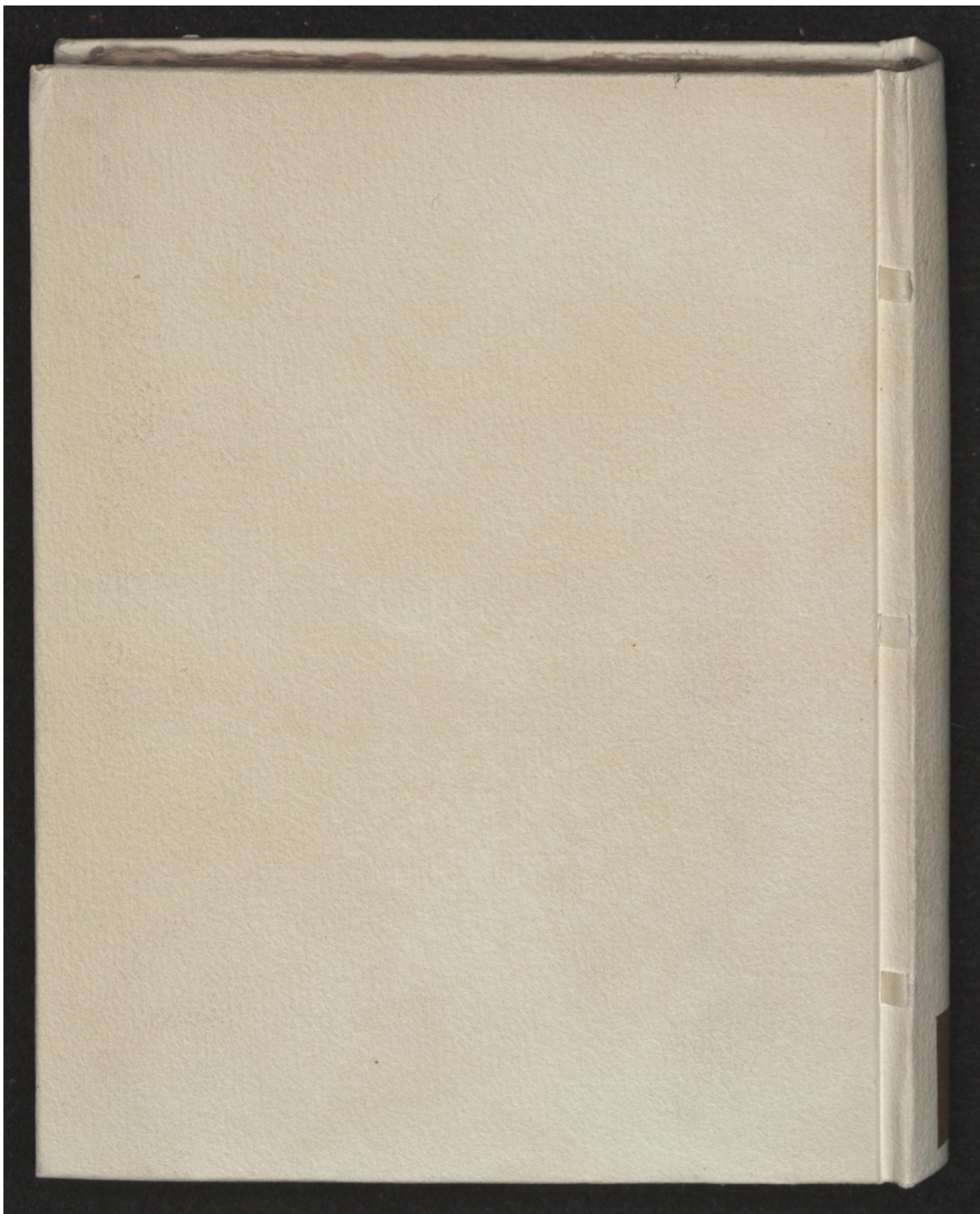
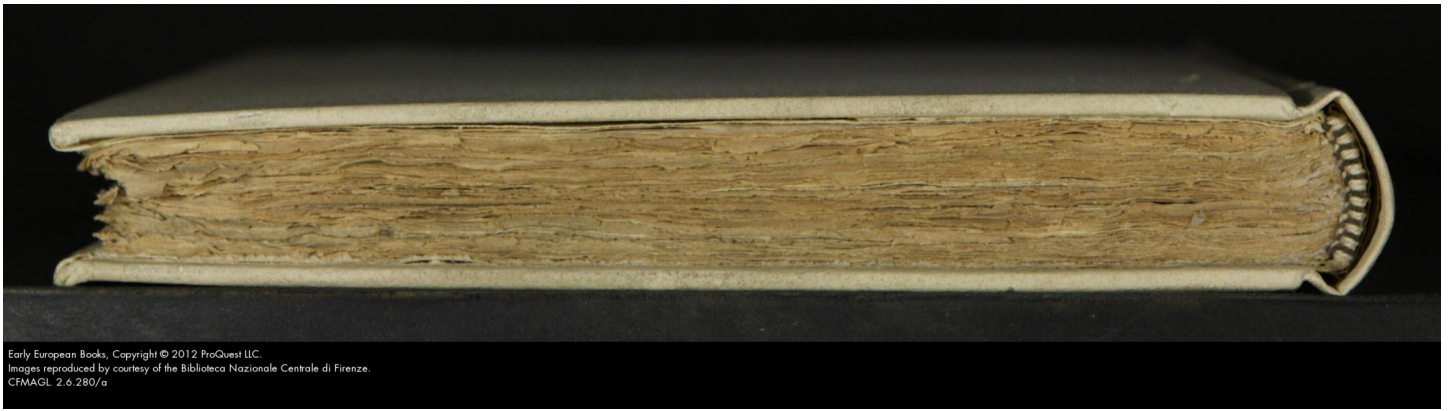
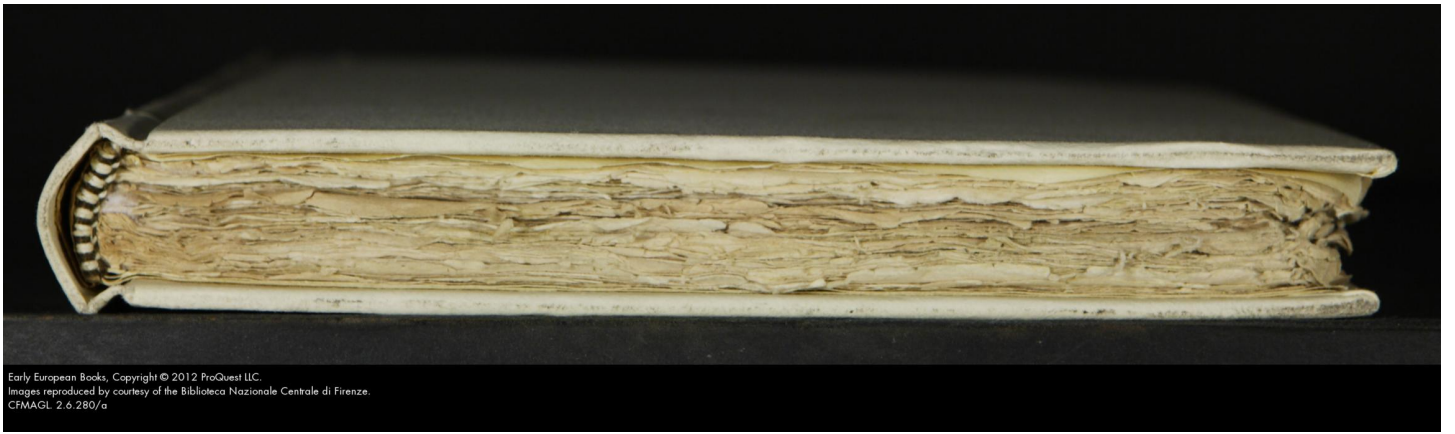

Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.280/a

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.280/a

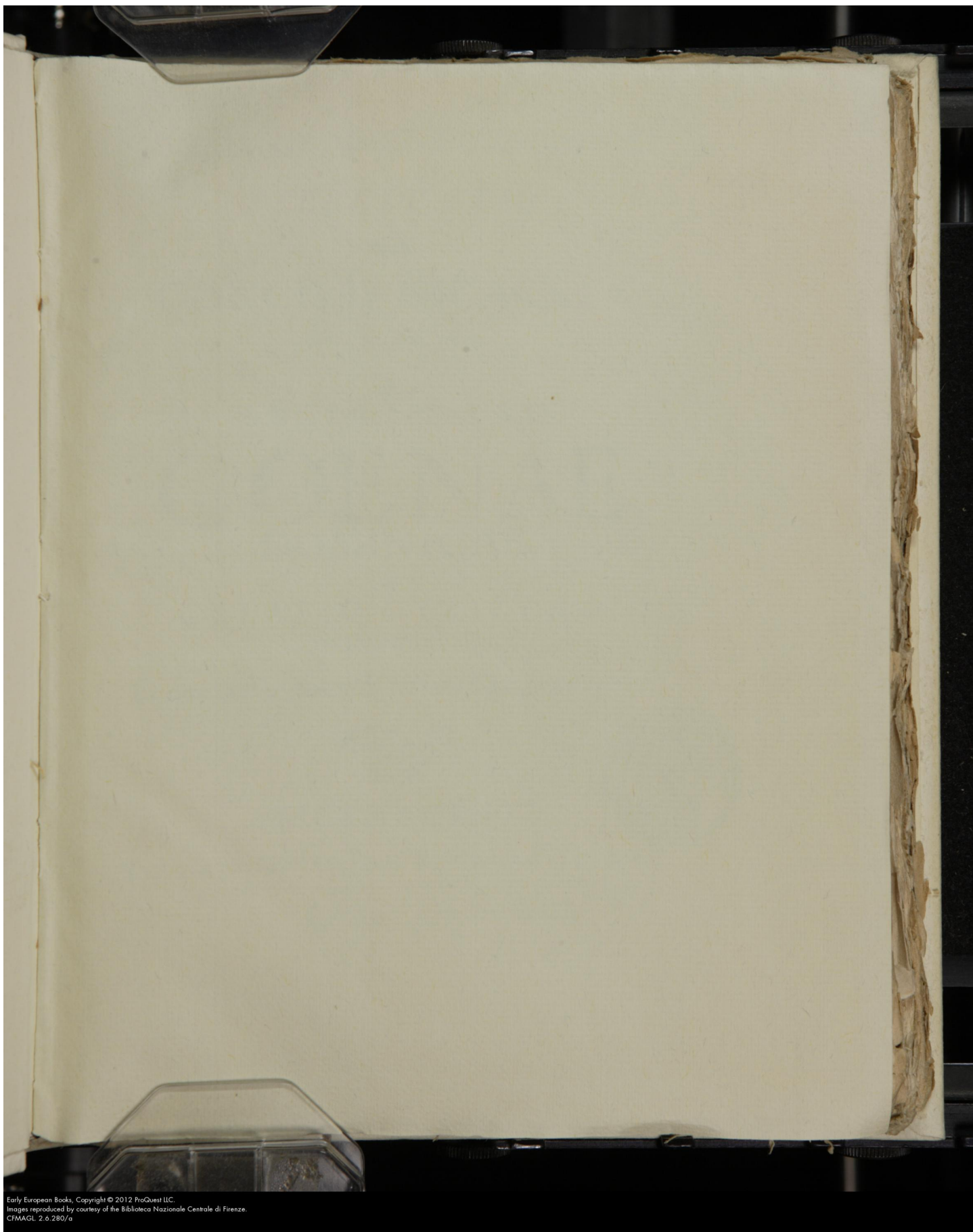

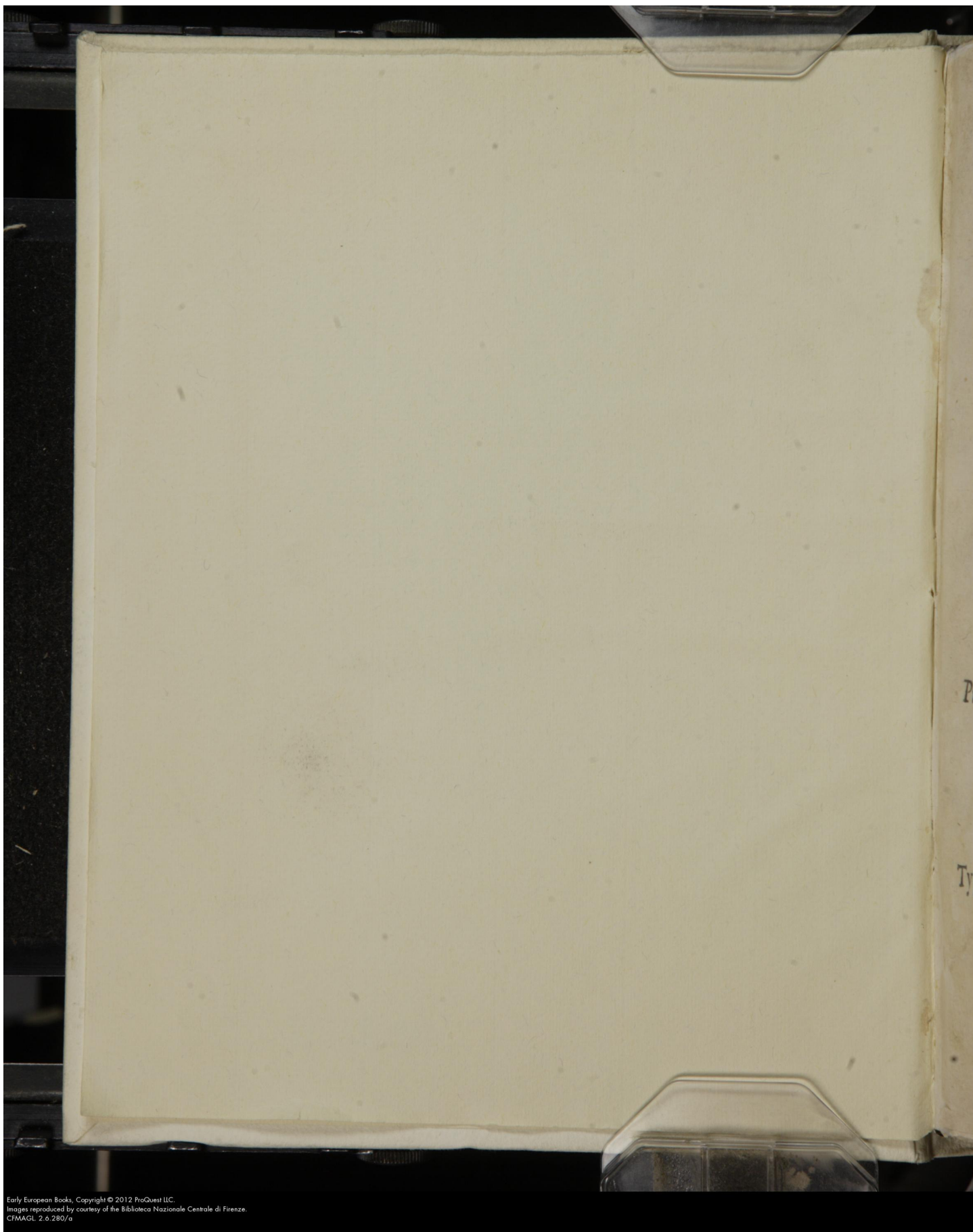
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.280/a

Early European Books. Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.6.280/a

2. 6 - 280

2.6.280
1
JOHAN. GEORGII DORSCHER, D.

EXERCITATIO

Ad

CONCILII NICAENI I.

ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΝ

de

SACRA SYNTAXI

COENAE
DOMINICAE

à

GELASIO CYZICENO
commemorata.

Premittuntur, quae ad historiam Concilii pertinent.

ARGENTORATI,

Typis & Sumptibus JOH. PETRI AB HEYDEN.

ANNO MDCLIII.

1220

2

PER

RO

DN. C

PH

DN. J

RI

Comitib

in

De

Salutem

W

fatis testat

suavissimu

ciendum fir

gnum, con

gubernari,

PERILLUSTRIBUS ET GENE-
ROSISSIMIS COMITIBVS AC DOMINIS,

DN. CONRADO CHRISTO-
PHORO

&

DN. JOHANNI FRIDE-
RICO

Rönigsmarck

Comitibus VVestervicii & Stegenholmii, Dominis
in Rotenburg & Nienhaus, &c. fratribus
germanis,

Dominis meis Clementissimis,

*Salutem & Pacem à Deo Opt. Max. per Sal-
vatorem nostrum & in eo prosperrima
omnia P.P.*

Onjunctio magna jure est & in-
divisa necessitudo, tum in universum
inter bonas literas, tum etiam sigilla-
tim inter divinarum revelationum stu-
dia, & inter generosas mentes. Res
ipsa, si penitus introspexerimus, id
satis testatur. Bonæ literæ generosarum mentium
suavissimum sunt pabulum, sive dum docent, quid fa-
ciendum sit, sive, quid factum, quod perennitate di-
gnum, commemorant. Illis lætantur sua desideria
gubernari, suos impetus sustentari, suis consiliis lumen

)(2

addi,

DEDICATIO.

addi, suis finibus media subministrari, suis conatibus calcar addi. Spectant, dum faciendorum monita intuentur, quos progressus ad honestatis & gloriæ regulam hætenus perfecerint, quantum difficultatis generosis mentibus oppositæ superaverint, quanto discrimine ab humi repentibus abiectisque animabus sese separaverint, quam proximè ad originem splendoris sui & heroicorum motuum accesserint. Hoc gaudent, dum ante se præclare gesta cernunt. Vident nimirum in historiarum monumentis, quibus passibus ad solidum & in secula iturum decus hætenus tot heroes festinaverint, quantis laboribus constet, ut quis cum successu prospero memoriam sui annalibus inserat, & seræ posteritatis amorem cultumque mereatur, quam omnia alia consequantur, qui, per ignaviam & voluptates foedas dum vitam transegerunt, vitam tamen post funera sibi pollicentur. Excitant maximopere suos ignes, quos generoso foveant pectore, ut in flammæ exurgant parium studiorum, & annalibus digna auspicentur. Divinarum autem revelationum studia generosarum mentium videntur esse propria. Sunt hæc Deo origine sua proximæ. A Deo splendores, à Deo motus, à Deo successus, à Deo roborata ista capeffunt, quibus supra vulgus mortalium assurrexerunt, & æternitati sua commendarunt merita. Orbis respicit illas, tanquam sibi seorsim cœlitus propositas, quas admiretur, quas veneretur. Nihil verò est, quod magis illos deceat, qui Deo proximi sunt, quam id, quod proximos nos Deo facit. Id sunt arcani illi sensus, quos ad instaurandam hominum dignitatem & mortalium immortalitatem
fosp-

DEDICATIO.

prospitandam Deus demonstravit. Sensus genero-
 sis mentibus sublimes sunt, procul à caducitate & vani-
 tate rerum submoti, certè sordibus nullatenus & pro-
 bris inhærentes. Ubi illi purius inveniuntur, quam in
 revelationum divinarum recessibus, in quibus hoc
 unum explicatur, quomodo ab eo longissimè abesse
 possimus, quod gloriam nostram commaculat? Gau-
 dent, se Deo, h. e. auctori suo & archetypo, sistere. In
 cœlestibus oraculis via ostenditur, gradus delineantur,
 vestigia figuntur, quibus illud ex voto perficitur. A quo
 longissime remoti sunt, qui, incitamenta orbis deliran-
 tis secuti, id, quod communiter fit, imitatione prompta
 consecretantur; non quod divinitus, ut fiat, imperatum
 est, affectant; nec cœlo consentire gestiunt, sed terræ.
 Terræ hos filios dixeris, non altioris originis, qui spre-
 ta origine sua, qua cœlitus parati sunt, humilia & sordida
 amant, & immane quantum! ab auctoris placito discre-
 pant. Ad illud ex adverso se componunt generosæ
 mentes, volvunt & revolvunt illud, eo imprimis oble-
 ctantur, ut quo nihil amplius inveniri possit, in quo per-
 fectius recumbant, tranquillius immorentur, felicius
 ad immortalitatem assurgant: & postquam agendi pro-
 speritate & innumeris virtutum suarum documentis
 orbem iuvarunt cœlestibus illis arcanis se ipsos demum
 perficiunt. Dum hæc loquor, *Perillustres & Genero-*
sissimi Dnn. Comites, Dnn. Clementissimi, ad illam imagi-
 nem respicio, quam *Illustrissimus & Generosissimus Domi-*
nus Parens vester, Dominus meus Clementissimus, de VOBIS
 disposuit. Detinuerunt illum annis bene multis ar-
 dua militiæ exquisitissimæ negotia, & difficiles eventuum

DEDICATIO.

diversissimorum alternationes. Is verò publicè profuturus, & REGINAE suae fidissimus semper, ita tractavit bellum, ut aliquando pace frueretur & incomparabile fortitudinis heroicae decus infereret posteris. Maximorum consiliorum, quibus publico bono eximie profuit, ita disposuit aciem, ut Salutis publicae consequeretur semper augmentum. Quod dum obtinuit felicissimo successu, nihil prius sibi agendum putavit, quam ut Vos consiliis suis imbueret. Ea, dum ipse difficili & cruenta saepe schola complexus est, Vos *Generosissima Pectora*, in umbra Academica comprehendere voluit. Nimirum, ut coniungeretis mentibus vestris generosissimum in universum bonas literas, tum eas, quas peculiaris Numinis aeterni condescensio mortalibus explicavit. Intelligit Generosissimus Dominus Parens Vester, quantum in arduis illis suis functionibus ex eo profecerit, quod & in universum inter militares tumultus bonarum literarum & scientiarum Cultores admiserit in complexum, & peculiariter coelestibus oraculis sedulo animum ipse imbuerit, quibus stimulantibus, quod de *Ferdinando I. Augusto* commemoratur, saepius cum Deo, quam cum hominibus locutus est. Quapropter & magno desiderio maturius illud Vobis contingere optat, quod ad Vestram utilitatem gloriamque redundaret. *Nobilissimus & Clarissimus* Dn. PETRVS MOLLIVS, *Praefectus Vester, Amicus & Fautor meus à plurimis annis mihi coniunctissimus*, voluntatis Paternae amplissimus Vobis interpret est. Probavit suam fidem, suam pietatem, suam prudentiam antehac generosissimis pectoribus, in quibus ea plantavit & ad maturitatem extulit, quae splendidissimus

DEDICATIO.

simis familiis magnum conciliare poterunt decus &
 antiquis imaginibus ornamentum pulcherrimum ad-
 dere. Erga Vos, *Generosissimi Comites*, veteri virtute &
 dexteritate sua dispensat consilia. Ea vidi ita succede-
 re, ut de penitissima coniunctione generosissimarum
 mentium vestrarum cum illis studiis sive universalibus,
 sive sacris, quibus exquisitius perficeremini, non tan-
 tum spem conceperim, sed & argumenta documenta-
 que perceperim. Superioris anni memoria, *Generosissimi
 Comites, Domini clementissimi*, apud me nunquam desi-
 tura est. Acidulæ vallis Petrinæ dulcissimum mihi
 virtutum vestrarum in publicum excrecentium reli-
 querunt mnemosynon. Quoties, ut aquas largius
 haustas digereremus, quod ambulando perficere Medi-
 corum leges postulant; digressi fuimus in illam, de qua
 supra dixi, mentium generosarum cum bonis sacrisq;
 literis coniunctionem? Quoties piam vestram ad eam
 propensionem tanta cum asseveratione professi estis,
 ut nihil ista prius, nihil Vobis antiquius esse protestati
 fueritis, & omne id tempus, quod ad hanc curam non
 adhibuistis, Vobis inutiliter præterfluxisse, censueritis.
 Quoties desideria vestra explicavistis, quibus ad istam
 perfectionem ferimini. Fiat bona cum gratia *Illustris
 Generositatis Tue, Dn. Comes IOHANNES FRIDERICE, Dn.
 Clementissime*, cuius antehac mihi innotuit clementia &
 ad sublimia quæque prompta indoles, ut de *Illustris
 Generositatis Tue Domino Fratre, Dn. CONRADO
 CHRISTOPHORO, Dn. meo Clementissimo*, cui ibide-
 mum innotui, aliquid ex dulcissimis Acidularum
 colloquiis referam. Una eademque Vobis mensest,
 unum generosissimi pectoris dictamen, ad eadem co-
 namini

DEDICATIO.

namini virtutum vestrarum trophæa. Quod unus facit, dicitur, alter seu facit, seu facere gestit. Non semel mihi confirmavit *Illustris Generositas* eius, se post omnia studia, exercitia, oblectamenta, ornamenta, & quicquid ad seculi splendore orbis apparavit, hoc in primis pro certo habere, rerum divinarum meditatione nihil esse præcellentius, nihil, quo suum plenius satiare pectus, suis desideriis perfectius tranquillitatem addere possit, adeoque, si sibi daretur optio, se in his lucubrationibus quicquid à rebus publicè gerendis comparcere posset temporis, tota contentione positurum. Vnius confessio indolem vestram generosissimam profitetur, omnino ad originem suam contendentem. *Serenissima CHRISTINA*, Regina omnia seculi ornamenta supergressa, Domina vestra maxima, dispensatrix gloriæ in familiam vestram ex radiis Maiestatis suæ coniecta, tanto Vobis exemplo quoque præit. Illa enim, postquam omnia triumphavit, quæ mundus magna & invicta esse existimaverat, bonarum sacrarumque literarum studiis humeros submitit, & cum longe lateque imperet, in his sibi serviendum esse indefatigabili industria contentata est hætenus. Et hanc servitutem supra regna sua existimat. Vos, *Generosissimi Comites*, æmulamini caput vestrum & ad coronæ radios mentes vestras vertitis. Movit me salutaris ille genius vester, ut ausus fuerim Vobis hanc exercitationem sacram, quam ad Concilii Nicæni I. diatyposin de SS. Domini nostri **JESV** Christi Cœna superiori anno exorsus sum, & interlabentibus sortium mearum perturbationibus nunc demum executus, inscribere. *Mysterium ipsum sacris*

DEDICATIO.

sacris continetur literis , tantò augustius , quantò fre-
 quentioribus fuit semper oppugnatum concertatio-
 nibus. De quo, decennio ab hinc, cum Rauracorum
 Theologo in agone fui & quæ pro vindicanda genui-
 na interpretatione verborum sanctissimæ institutio-
 nis disputanda fuerant , modesta differendi ratione
 contuli. Placuit autem etiam monumentum quod-
 dam antiquitatis ad illius arcani ulteriorem illustratio-
 nem in publicum proferre. Fuernnt in promptu Pa-
 trum antiquissimorum, Iustini & Irenæi Martyrum,
 Tertulliani Africani, Cypriani Carthaginienfis, & alio-
 rum egregia documenta. Sed prætuli monumen-
 tum synodicum. Concilium Nicænum I. vetustate
 venerandum, autoritate eximium, frequentia assesso-
 rum memorandum, concordia amabile fuit. Ter-
 tio post natum orbis Redemptorem seculo elapso, cum
 paulo ante *Constantinus M.* submovisset horrendas Eth-
 nicorum persecutiones, & Christianismo tranquilli-
 tatem patrociniūque, imò, quod maximè hilara-
 bat omnes Christianos, etiam manus mentemque
 dedisset, suamque coronam crucifixionis mnemosy-
 no decorasset, contra Arium, serenitatis novæ turba-
 torem astutissimum, celebratum est. Autoritatem
 autem temporum progressu passim obtinuit eximiam,
 cum post diuturnas gravissimasque impugnationes
 nemo non amplecteretur eius symbolum. Confluxe-
 runt Nicæam non tantum ex universo Romano im-
 perio, quod tum in omnes fere orbis partes diffusum
 fuit, sed & ex aliis regnis Doctores Ecclesiæ doctrina
 instructi, pietate celebres, martyrio etiam conspicui

)()(

& sti-

DEDICATIO.

10

& stigmatibus Iesu Christi insigniti. Pauci è trecentis & quod excurrit suffragia sua reliquis opposuerunt. Utinam nostris temporibus talem cœlitus spectare liceret congressum, ex quo vix quindecim eliminare necesse esset. In isto consessu varia agitata sunt. Primum erat, quod æterna Salvatoris Deitas & cum summo Patre substantialis unitas assereretur. *Canones de eutaxia Ecclesiæ, & diatypoſes* de rebus fidei insuper conficiebantur. Dabitur occasio, ut & in symbolum meas meditationes colligam, & ad canones aliquid disputē, & de reliquis diatypoſibus nonnulla commentari possim. Nunc, cum *Dn. Respondentis mei, GEORGII CHRISTOPHORI HOCHAICHERI Augustani*, me cō invitasset propositum, diatypoſin de Cœna sacrosancta, in illo Concilio pariter adornatam, explicandam sumsi. Non licuit mihi temporis spatiis iniquis circumscripto ex voto materiæ tractare magnitudinem. Paucula ista selegi & Doctorum iudicio exponere volui, plura daturus, ubi Opt. Max. Deus mihi eam dabit tranquillitatem, quam studiis meis toties precatus sum. Exercitationem aurem istam, ut iam ante occupavi dicere, **VOBIS** *Perillustres & Generosissimi Dnn. Comites, Dnn. Clementissimi*, submisſe destinavi consecrare, tanquam documentum animi grati, & cultus observantiæque monumentum. Obstrinxistis me **VOBIS** penitus & in eam redegitis necessitudinem, qua nunquam non Vester futurus sum. Itaque non hoc tantum nunc offero, sed plura cum Deo spondeo. Habetis illustrium actionum vestrarum *Deum* arbitrum, habetis sapientissimam *Reginam* exemplar, habetis *angustos regni Sue-*

cicæ

77
DEDICATIO.

*cici Proceres, & antecessores & excitatores, habetis Illu-
strissimum Dn. PARENTEM vestrum, imaginem pul-
gherrimam, qua universa fam lia coruscat. Agite,
imitemini, amulemini, succedite, o Domini! Ego in his
vestigiiis positos, his generosarum mentium flammis
effulgentes, hoc gestu laborum vestrorum expectatio-
nibus maximis satisfaciens subsequar devotè, & eò
semper contendam, ut in me non desit gratitudinis co-
natus, quem vestris in me beneficiis debeo, in quocun-
que demum orbis angulo mihi obnoxium vobis spiri-
tum Deus meus servaverit.*

Valete in DOMINO IESU, cuius sanguine
purpurasti estis, *Perillustres & Generosissimi Comites, Do-
mini Clementissimi.* Scrib. Argentorati, xxiii. Martii,
qui GVSTAVO in factis sacer est, A. O. R.
M DC LIII.

Perillustrium Generositatum vestrarum

observantissimus devotissimusque cultor

Joh. Georgius Dorscheus D.

ADDENDA AUT EMENDANDA.

Ad pag. 5. lin. 4.

DIxi ibi aliquid de Acoluthis, quos inter ordines Ecclesiasticos Concilium Tridentinum collocandos confirmat: Petrus Arcudius verò negat recenferi à Patribus temporibus Apostolorum propinquis, Clemente, Ignatio, Epiphanio, Rustico Narbonensi &c. imò & Isidoro Hispalensi, qui longius ab Apostolorum temporibus absuit. Occurrit verò locus Cornelij Papæ in ep. ad Fabium, qui est apud Eusebium H. E. lib. 5. c. 13. ubi ita scribitur de Novato. Ὁ ἐκκλη-
 τὴς τῆς Ευαγγελίᾳ ἐκ ἡπίστατο ἑνα ἐπίσκοπον δεῖν εἶναι ἐκ καθολικῆς ἐκκλησίας, ἐν ᾗ ἐκ ἡγνότητος, πῶς γὰρ; πρεσβυτέρους εἶναι τεσσαράκοντα ἕξ, διακόνους ἑπτὰ, ὑποδιακόνους ἑπτὰ, ἀκολύθους δύο καὶ τεσσαράκοντα, ἐξορκιστὰς δὲ καὶ ἀναγνώστὰς ἅμα πωλεροῖς δύο καὶ πενήκοντα, χήρας σὺν θλιβομένοις ὑπὲρ τῆς χιλίας πεντακοσίας, ἕς πάντας ἢ τὰ θεοῦ χάρις καὶ φιλανθρωπία διατρέψῃ, ἐν ᾗ δὲ ποσῷτο πλῆθος καὶ ὅπως ἀναγκαῖον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ διὰ τῆς τῆς θεοῦ προνοίας, πλείους τε καὶ πληθύνει ἀειμὺς μετὰ μερίμνης καὶ ἀναειρημένητου λαοῦ, ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀπογνώσεως τε καὶ ἀπαγορεύσεως ἐνετρέφετε καὶ ἀνεκαλέσασθε εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Christophorus ita reddit. Istum lepidum Evangelij patronum Novatum omnino praterijt, (Græca habent ἐκ ἡπίστατο.) scilicet unum solum Episcopum oportere esse in hac (in Græco non est, ἐν ταύτῃ) Catholica Ecclesia. in qua tamen non ignorabat, quomodo enim poterat? presbyteros esse quadraginta sex, diaconos septem, subdiaconos septem, acoluthos quadraginta duos, exorcistas & lectores, unā cum ostiarijs, quinquaginta duos, viduas & alios morbo atque egestate afflictatos mille & quingentos, quos omnes Domini gratia & benignitas abunde sustentat, sed tamen nemo ex tanta ministrorum multitudine tamque in Ecclesia necessaria, nemo ex tanto egentium numero, Dei providentia lucupletato, & rerum abundantia circumfluente, nemo denique ex maxima illa & innummerabili populi frequentia istum, quem dico, Novatum, ab ea desperata mentis cæcitate & contumacia avertere & ad Ecclesiam denuò revocare potuit. De hoc loco Bellarminus lib. 1. de Clericis cap. 11. §. Quare inquit:

13

inquit: Cornelius Papa in ep. ad Fabianum apud Eul. 6. H. E. c. 33. dicit in Ecclesia Romana suo tempore, id est, ante annos 1300. fuisse presbyteros 46. Diaconos 7. Subdiaconos 7. Acoluthos. 42. Exorcistas cum Lectoribus & Ostiariis 52. ubi nullam facit mentionem Cantorum, vel Laborantium, vel aliorum, quos alij numerant, quia nimirum illi nec habent propriam ordinationem, nec referuntur distincta ratione ad sacrificium. Severinus Binius inserit hujus epistolæ fragmenta Conciliorum farragini Tom. 1. part. 1. Et ad verba superius adducta notat: Egregium testimonium pro ordinibus Ecclesiasticis. Sed sic Arcudius & plures alij & alii accusabuntur. Sanè Mart. ac Azpicueta Navarrus in Manuali cap. 22. n. 18. Ordines, inquit, sunt novem secundum Canonistas, Tonsuratus, Ostiarius, Exorcista, Lector, Acolitus, Subdiaconus, Diaconus, presbyter & Episcopus. Quamvis, secundum communem Theologorum, solum sint septem, dicentium, primam tonsuram & episcopatum non esse ordines, sed officia. Et post. Advertendum est, Concilium Tridentinum non definire, utra opinio, Theologorum, vel Canonistarum, de ordinum numero sit retinenda, quod sperabamus, quando hæc scripsimus: licet can. 23. 4. & 7. Canonistis videantur aliqua ex parte favere. Quare probabilis videtur utraque. Mea tamen, salva saniori, est, quatuor ordines sive quatuor ordinationes, sc. tres majores & Episcopatum, esse verè & propriè sacramenta, alios autem potius esse sacramentalia &c. Notatque ad cap. Nullus dist. 60. Augustin. Barbosa n. 4. quod subdiaconatus primis propagata post Apostolos Ecclesia temporibus non fuerit inter sacros ordines computatus, ut per Azor. inst. moral. part. 1. l. 13. c. 13. quæst. 2. in princ. Restaur. de Imper. q. 29. n. 3. Panvin. de visit. part. 2. quæst. 6. n. 24. Card. Bellarm. de sacr. Ord. lib. 1. c. 7. §. sunt autem. Vasquez de sacr. Ord. disp. 248. c. 3. A quo autem tempore cæperit inter sacros ordines computari, vide Campan. in divers. jur. Canon. rubr. 2. n. 10. Conf. Covarruv. Var. Ref. l. 1. cap. 10. n. 10. Nullo autem argumento ex istis sub Cornelij nomine venditatis verbis ordinum Ecclesiasticorum sive distinctio, sive numerus elici potest. Nomina, non ordines diversi recensentur. Administrationes fuerint diversæ; ordines & quidem sacramentales esse, unde probatur? Nihil ergo pro Binio h. l. est egregium. Fuerunt alijs temporibus & locis etiam alia officia, Ordines non fuerunt. Nam quæ & quanta est relatio Ostiarii ad sacrificium, & quomodo per hunc actum distinguitur à Le-

12 14
dore, Acolutho, Exorcista, Subdiacono, ut propterea distinctus
Ostiarius ordo constituendus sit? Et sic quæro de Lectoratu,
& cæteris. Cur non Pistoratus, à quo panes eucharistici pa-
rantur, in ordinum censum venit? Sanè is ad sacrificium evi-
denter ordinatur? Sed ista alibi. De verbis ipsis Cornelio at-
tributis dicam apertè, quid mihi in mentem venerit. Existi-
mavi, illa esse supposititia & in epistolam intrusa, nescio qua
manu. Rationibus nitor istis. I. quia vix viginti quinque
annis prius Urbanus Episcopus Romæ non nisi duos sacros or-
dines agnovit. Unde igitur esset intra paucos annos subdia-
conorum, acoluthorū, exorcistarum, Lectorum & Ostiariorum
institutio. II. quia circa annum Christi 254 quo Cornelius Ro-
mæ Ecclesiæ præfuit, tantus horum ministrorum numerus
nec necessarius fuit, nec facile credi potest. Prius facile ex tem-
porum ratione liquet, quibus in arcto & obscuro congressis
Christianis quæ subdiaconis, acoluthis & similibus usæ fuisset?
Posterius etiam manifestum est. Quid ostiarij opus, ubi tem-
pla nondum ad eam rationem, quæ peculiare janitores postu-
lant? Quid exorcistis opus, distincti ordinis, ubi adhuc viguit
donum illud miraculosum pellendi dæmones? Quid Lectori-
bus, ubi presbyteri & Diaconi fuerunt S. literarum anagnostæ?
Quid acoluthis, qui cum cereo accenso sequantur Diaconum
ad locum Evangelij, & urceolos atque ampullas ad sacrificium
præpararent, ac subdiacono porrigerent? Ista quidem inso-
lentia illi seculo non competit. III. quia illa verba neque
cum antecedentibus, neque cum scopo cohærent. Accusatur
Novatus, quod se illis, quos in suas traxit partes, Romæ Epi-
scopum præfici curaverit, cum sciverit in Ecclesia Cath. non ni-
si unicum esse Episcopum oportere. Huic accusationi quomo-
do cohæret, quod subjicitur; in Ecclesia Catholica non igno-
rabat presbyteros esse 46. Diaconos 7. Subdiaconos 7. Acolu-
thos 42. Exorcistas cum Lectoribus & Ostiarijs 52. Qui non
potuit ignorare, in Ecclesia Romana esse tot presbyteros, Dia-
conos, Subdiaconos, Acoluthos, Exorcistas, Lectores, Ostia-
rios, tot viduas & ægrotantes, tot opulentos, ille non debet
se alterum Romæ Ecclesiæ constituere Episcopum. Quæ est
consequencia? Qui videt tantam tamque Ecclesiæ necessariam
ministrorum

15
ministrorum multitudinem, tantum egentium Dei providentia locupletatum auctumque numerum, qui rerum abundantia circumfluit, tam magnam & ferè innumerabilem populi frequentiam, is debuit defillere ab ambiendo Ecclesiæ Romanæ Episcopatu? Qui vis videt, ista ἀπόλυτα esse, & consequenter insititia. Cornelius sanè suæ sedis ordinem melioribus rationibus tueri novit. IV. quia non est proportio inter officia sub Cornelij nomine allegata. Quadraginta sex sunt presbyteri. His subordinantur Diaconi septem & totidem subdiaconi. Rursus Acoluthi quadraginta duo adduntur. Exorcistæ, Lectores, Ostiarij quinquaginta duo. Quomodo Diaconi & Subdiaconi quatuordecim quadraginta sex presbyteris sufficiunt ad ea præstanda ministeria, quæ à Pontificijs assignantur? Quid quadraginta duobus opus est Acoluthis &c: si Diaconi & Subdiaconi quatuordecim sufficiunt quadraginta sex presbyteris? Cur Exorcistarum & Lectorum tanta multitudo! Nonne unus utrique muneri par? Nonne lectione divinarum scripturarum potestas Diaboli solvitur? Ad quid & Ostiariorum tanta copia? cum Diaconi & Subdiaconi sint pauci. V. quia sine ratione viduas atque alios morbo & egestate afflictatos mille quingentos vocat? Fuitne enim perpetuo in Ecclesia Romana ita comparatum, ut cum viduis mille quingenti essent pauperes atque egentes? Igitur à verbis, ἐν ᾗ ἡ κληρονομία, ad finem usque, allumentum est Novatoris alicujus. Qualia non pauca passim reperire licet. Vide sis Ignatium Vedelij, Cyprianum Pamelij, Vindicias Gregorianas Jamesij & alia.

Ad pag. 32. lin. 13. post, coegerunt.

Disertè numerum 318. exprimit tractatu de fide, Ruffino Presbytero interprete, quem sic orditur Nazianzenus. *Fides conscripta apud Nicæam à rectè credentibus Episcopis trecentis decem & octo.*

Ad pag. 51. lin. 7.

Placet adscribere, quod Arnoldus Pontacus Episcopus Vasaten. in notis ad Chron. Euf. pag. 702. habet. Sic autem post verba Chronici initio §. 33. recitata scribit. *Habent hoc idem Idac. Mar. septem Vaticanis, & omnes libri una cum Contracto. Excipio Alcobactense MSC. ubi, pro Constantinus legitur Constantius & unum ex Vaticanis.*

17 16
ticanis, ubi, baptisatus martirium (pro in Arianum) dogma declinat. Excipio etiam Lodonense Msc. ubi ex una sententia fiunt due, spaijs & velut laterculis distincte: prior, Extremo vitæ tempore ab Eusebio Nicomediensi Episcopo baptisatus, posterior & valde diversa ab alijs libris, Eusebius in Arianum dogma declinat, à quo usque in præsens tempus Ecclesiarum rapinæ & totius orbis est secuta discordia. In quibus dum librarius studet liberare Constantinum à macula hæreseos, incidit in maximam absurditatem, tribuens Eusebio Episcopo Nicomediensi, quod Imperatori soli convenire arguunt illa verba, Ecclesiarum rapinæ & totius orbis &c. Caterum tota sententia, sicut ferunt vulgati, habetur fere ijsdem verbis apud Isidorum in Chronico, eumque solum, ni fallor: prima verò pars confirmatur aliquo modo testimonio Socratis l. 1. c. 36. Sozom. l. 2. c. 34. Theodoret. l. 1. c. 31. Freculsi l. 1. c. 20. Mariani, Eusebii l. 4. de V. C. c. 24. 61. & 62. & post eum Ambrosij in orat. de obitu Theodosij. dum tradunt, Constantinum circa finem vitæ baptismate ablutum. Invaluerat enim tunc pravus usus, ut plerque baptismum usq; ad extremum vitæ differrent, quo certiores essent de peccatorum omnium expiatione & salute anime, ut videre licet apud Augustinum, Chrysostomum & alios illius seculi, qui in morem illum acerrimè invehuntur. Nihilominus, non videtur valde probabile, Constantinum Catechumenum, seu, adhuc à Satana possessum (nam ille, ut loquitur Cyrillus Catech. myst. 1. in aqua salutis suffocatur.) potuisse interesse tum Concilij Ecclesiasticis, tum divinis mysterijs, quæ quotidie per Episcopos & Sacerdotes in comitatu peragebantur, sicut eum fecisse non solum in festis paschæ, sed sæpe alias, testatur Eusebius l. 4. V. C. c. 46. & alibi. Nam certum est ex innumeris testimonijs, non licuisse illis sacris interesse, nisi baptisatis: & nota est historia Numeriani Imperatoris infidelis expulsi ab Ecclesia per Babylam Episcopum apud Nicephorum lib. 6. c. 36. & l. 10. c. 28. & Constantij celebrantis Concilia non in Ecclesia, sed in palatio, ut narrat Severus lib. 2. quia adhuc ut Catechumenus non poterat interesse illis, quæ fiebant in Ecclesia & inter sacra. Quod tamen non ita assero, ut nesciam, illud non habuisse locum in Theodosio Magno, quem constat interfuisse Concilij & mysterijs privilegio Episcoporum, & tamen eundem sub finem vitæ fuisse baptisatum testetur Ambrosius. Itaque ejus rei fidem relinquo apud suos autores, sicut facit Sigonius l. 4. de Occid. Imperio. Supradicti autem scriptores non attingunt, per quem Constantinus baptisma sit consecutus, an per Catholicum Episcopum, an per Arianum? Quod per Arianum, hoc

ma de-
ia. sp4-
Euse-
diversa
usque
secuta
m a ma-
Episcopo
ecclesia-
ut ferunt
eumque
monio So-
L. 1. c. 20.
mbrosij in
tra finem
et plerique
de pecca-
d. augusti-
tine in-
tionem Ca-
guntur Cy-
teresse cum
Episcopos &
um in festu
libi. Nam
se, nisi ba-
nisi ab Ec-
L. 10. c. 28.
ut narrat
e illis, que
et nesciam,
fuisse Con-
finem vira
quo apud
supradicti
sit conse-
Arianum,
hoc

nec tanquam figmentum Arianorum refellunt Nicephorus lib. 7. c. 45. Cedre-
nus, Anastasius Bibliothec. MSC. ex Theophane Græco historico, Antoninus
Florentinus, Mart. Polonus & alij plerique, qui consentientes Ecclesiæ uni-
versali, ut loquitur Niceph. l. 8. v. 54. multis confirmant, Constantinum à so-
lo Sylvestro salutari lavacro expiatum. Quod pertinet ad alteram partem,
videlicet Constantinum incidisse in Arianismum, solus Lucifer ex veteribus l. 1.
de Regib. Apost. idem sentire videtur; hinc forsan suspitionis ansam captam,
quod Episcopos Catholicos, ut Athanasium & alios in exilium amandavit
circa ultimos eius annos. Sed hoc factum non provenit ex fide corrupta,
sed quia ipse artibus & fallaciis Eusebianorum deceptus, (qui licet simula-
rent se Catholicos, Arianis tamen occulte favebant) existimabat ex eo esse-
cturum, ut hoc pacto Athanasius liber esset ab eorum crudelitate, qui illi per
insidias imminabant, sicut loquitur Athanas. ep. ad solitar. vit. agentes, ubi
non solum de suo exilio illum excusat, sed etiam tuetur ab hac labe hæreseos,
quando post obitum Constantini exprobrat Constantio, quod exemplum Pa-
tris non consecratur, sed finat se ab hæreticis seduci, ac vocat Constantinum
felicis memoriæ & religiosissimum. Idem facit Epiphanius hæres.
69. dum, comparans Constantinum cum Constantino Patre, illum incusat,
quod non secundum fidem Patris processit, seu devia vit. Hilarius
quoque lib. 1. ad Constantium, ubi vocat Constantium pietatis pater-
næ hæredem rebellem, & Theodoretus lib. 2. Hist. cap. 5. dum intro-
ducit Athanasium excitantem Constantem filium Constantini ad patris imi-
tationem, & dum profert literas ipsius Constantis hortantis Constantium
fratrem, ut hæreditatem pietatis paternæ integram inviolatam-
que servaret. His adde, quod sacra antiquitas venerata est Constantinum,
ut orthodoxum & religiosissimum Dei cultorem, & Ecclesia Græca eum sem-
per coluit, ut sanctum, ac memoriam recolit die 21. Maii. Hæc Ponta-
cus fluctuans.

Ad pag. 60. lin. 21. post, quæstionem

Hinc Athanasius epist. de synodis. οἱ ἐν Νικαίᾳ συνελθόντες,
συναγαγόντες ἐκ τῶν γραφῶν τὴν διάνοιαν, λευκότερον γράφοντες εἰρήκασιν τὸ
ὁμολογιον: Nicæni Patres colligentes ex scripturis sensum, dilucidius scriben-
tes, dixerunt τὸ ὁμολογιον. Et ep. ad Africanos cum Ariani luderent in
verbis, & filium fateri simularent esse virtutem & sapientiam
Patris, malo tamen quodam sensu: Episcopi intellecta eo-
rum fraude, συναγαγόντες ἐκ τῶν γραφῶν collegerunt ex scripturis τὸ ἀπαύ-
ρασμα, τὴν δὲ πηγὴν, καὶ τὸν ποταμὸν, καὶ τὸν χαλακτῆρα πρὸς τὴν ἑσθ-
() () () 58510

18
1
σαςιν, καὶ τὸ ἐν τῷ φωτὶ συσφραγισθῆναι, καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἑσμέν. Hæc omnia cum è scripturis collegissent, λευκότερον λοιπὸν καὶ συντόμως ἐγραψεν ὁμοόσιον τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν deinceps disertius breviusque scripsere, consubstantialem Patri Filium. Τὰ γὰρ θεωρηθέντα πάντα ταύτην ἔχει τὴν σημασίαν, nam superiora omnia hanc habent significationem.

Ad pag. 62. lin. 23. post, confedit,

Hinc recte autor Turco papilmi Anglus lib. 3. cap. 2. p. 442. cum à Giffordo & Reginaldo, autoribus Calvino. Turcismi, Thomæ Carthvrichti Episcopi Anglicani sequius de Nicæno Concilio iudicium ipsi obiiceretur, inquit: Nec obstat Carthvrichti contra synodi Nicænæ auctoritatem & Patres iudicium. Illud enim communiter nostri homines improbant, velut hominis temerarii & in concilium illud celeberrimum & Patres nimis acerbi & iniqui.

Ad pag. 83. lin. 26 post, Nicænum iam

Aliqui, licet non sub hoc nomine, non diu autem post, sub hoc nomine

Ad pag. 84 lin. 4. post, & seq.

Ut autem plenius de formatis informemur, placet annotare disserttiunculam alibi propositam, quæ ita habet. Postquam variis fraudibus irrepere in Ecclesias cœperunt, qui postea Ecclesiis plurimas turbas dederunt, præter alia remedia etiam commendatitiæ certis rationibus adornari & characteribus insigniri cœperunt ne obreptitiæ alicubi obtinere possent. Canonicas Græci vocarunt, quas Latini *formatas* dicunt, ut & vetus autor secundæ Lat. editionis canonis quarti Conc. Laodicieni, & Zonaras ad finem Concilii Chalcedonenfis indicat. τετυπομένας posteriores Græci nuncuparunt, καὶ τὸ τῷ τύτῳ, quem præ se tulerunt. Andr. Schottus, *Formatas*, inquit, *has Episcopi literas dixerunt, ut formales epistolas Suetonius in Domit. cap. 13. Ad exemplum enim formaliū Imperatoris epistolarum has excogitatas esse opinari licet. Ut namque Imperator illis edicebat & publicè ad aliquem scribebat, sic Episcopus his proficiendi Clerico vel Monacho data certos facit. Communis opinio est, de formatis peculiarem sanctionem in Concilio Nicæno factam esse. Probatur illa aliquo fragmento, quod adscribitur* Autico

Attico Constantinopolitano Episcopo, subiungiturque Actis
Concilii Chalcedonenfis, & ita habet. Græca elementa literarum
numeros etiam exprimere, nullus, qui vel tenuiter Græci sermonis notitiam
habet, ignorat. Ne igitur in faciendis epistolis Canonicis, quas mos Latinus
formatas appellat, aliqua fraus falsitatis temerè præsumeretur, hoc à Pa-
tribus 318. Nicææ congregatis saluberrimè inventum est & constitutum, ut
formata epistola hanc calculationis seu supputationis habeant rationem, id
est, ut assumantur in supputationem prima Græca elementa Patris & Filij &
Spiritus Sancti, h. e. α, υ, α, quæ elementa & octogenarium, & quadringen-
tesimum & primum significant numerum. Petri quoque Apostoli prima li-
tera, id est, π, quæ numerum octoginta significat. Eius quoque, qui scripsit
epistolam prima litera: cui scribitur, secunda litera; accipientis, tertia lite-
ra: Civitatis quoque, de qua scribitur, quarta; & indictionis, quæcunque est
eiusdem temporis, idem, qui fuit, numerus assumatur: atque ita his omni-
bus Græcis literis quæ, ut diximus, numerum exprimunt, in unum ductis, u-
nam, quæcunque fuerit collecta, summam epistola teneat: hanc qui suscipit, o-
mnino cum cautela requirat expressè. Addat præterea separatim in epistola
nonagenarium & nonum numerum, qui secundum Græca elementa signifi-
cat, valete in Domino. Ita habet editio Quenteliana Colon. An-
no 1530. curata à Jac. Merlino Theologo Parisiensi, cui ad amuf-
sim consentit editio altera Ann. 1538. quæ quoad Concilium
Chalced. adornata est ad exemplar depromptum ex bibliotheca
Monasterii FF. Cruciferorum Aquensis A. Chr. 1468 per Pe-
trum Legatum Romanum in causa Leodiens. Baronius A. 325.
ex Cresconiana collectione notat, utramque editionem, Colo-
niensem (quam & sequitur Veneta Dominici Nicolini, qui ex
Card. Sirleti ad fidem veterum exemplarium Latinor. & Græc.
bibliothecæ Vaticanæ correcto exemplari concilium Chalce-
doneense edidit) mendosam esse, cum vocem αμην omittat, cuius
literæ numerum nonagesimum nonum reddunt: itaque ille ita
legit ultima Attici verba. Addat præterea separatim αμην, Amen,
quod in epistola nonagesimum nonum numerum secundum elementa græca
significat. Valere in Domino. Addit Baronius Cresconianam col-
lectionem hæc insuper habere: Nam numerus noster in epistola non
tenetur Græcus, sed & Latinus exponatur, quæ directè a unanimiter ab Episco-
po Osio & Victore & Vincentio Presbyteris ad Episcopum urbis Romæ Sylve-
strum, per quorum nomen servantes gremium direximus sedis Apostolicæ.

)()(2

Quæ

Quæ verba plane absunt à Parisiensi, Colonienſi & Venet. edd.
 Ivo Carnotensis in Decret. de caus. Cleric. part. 6. cap. 433. rursus aliter
 legit verba illa posteriora Attici, & quidem ita: Addat præterea
 separatim in epistola etiam nonagenarium & nonum numeros, qui secundū
 Græca elementa significant, αμν. Omittit, Valet in Domino. Bel-
 larm. R. P. 1, 24. planè expungit verba, Addat præterea &c. quia
 desperavit de lectione, quam absurdam vidit. De quo Fr. Bern-
 ardin. Ferrarius de epp. antiq. lib. 1. cap. 5. Vele expungendum est, Valet
 in Domino, vel si verba, valet in Domino, retinenda contendamus, ad-
 denda est nihilominus vox αμν & verbis, Valet in Domino præponenda.
 Tertiam lectionem subministrat Demochares, de quo infra,
 cum ait: legendum: si significatur v. θ. ex vet. lib. ex Canonibus excer-
 ptorum, quem habeo. Nam hæc duo elementa 99 significant. Porro con-
 tinua superioribus addit Ivo ista verba. Tres igitur prædictæ lite-
 ræ græcæ π, υ, α, & prima litera ex nomine Petri, id est, π. quingentesimum,
 quinquagesimum & unum faciunt numeros. Π enim prima, quæ est in no-
 mine summi Patris, 80 numerat. Τ vero, quæ est prima in nomine Filij, 400.
 numerat. α. vero quæ est prima in nomine Spiritus sancti, unum indicat. Si
 addas π. quæ est in nomine Petri prima, id est, 80. reperies 561. αμν. verò,
 quod est in prædictæ epistolæ fine scriptum, 99. indicat. α. enim unum. μ. qua-
 draginta. ν. octo, υ. quinquaginta numerum, qui 99. efficiunt, numeros. Si
 verò totam summam simul iungas 660. epistola numeros tenet. Sic Ivo.
 Ad hanc legem composita legitur apud Jvonem cap. 434. episto-
 la Rathbodi Trevirensis Episcopi ad Rothbertum Metensem;
 cuius initium est: In nomine π, Patris, υ, Filij, & α, Spiritus sancti; Rath-
 bodus &c. Finis est. M cccc xxxix. π. υ. α. π. ρ. ο. σ. υ. θ. αμν. Subdato
 Treviris idibus Octobris, an. Dominice incarnationis D cccc vi. Indictio-
 ne viii. cap. 435. Habetur epistola similis Dadonis Viridunensis
 Ecclesiæ famuli ad Rathbodum S. Trevirensis Eccles. archiep.
 Cuius initium græcis literis caret. Finis est. Ego in nomine π. Pa-
 tris, & υ. Filij & α. Spiritus. & in unitate S. Ecclesiæ, in qua Petro datum
 est ius ligandi & solvendi, absolvo Dado humilis Episcopus presbyterum A-
 druinum de civitate Viridunensi, & licentiam do vobis, Rathbode venerabilis
 Archiepiscopo, inthronizandi eum in quacunque Ecclesia vultis vestra parœ-
 cia. Dilectam paternitatem vestram virtutum floribus insignitam omnipo-
 tens Deus conservare dignetur. D. CC. LXXVIII. π, υ, α. π, δ, α, ρ, δ, θ. αμν.
 Data Viriduni V. Id. Maij, anno Dominice incarnationis D. cccc. vi. Indi-
 ctione

Ætione VIII. Habetur etiam formata exemplar apud Burchardum Wormatiensem Episc. Decret. lib. 2. c. 227. qui vixit seculo XI. Huius initium in edit. Colon. ann. 1549. hoc est. In nomine Patris π. & Filij υ. & Spiritus S. α. Finis hic. Hanc ergo Epistolam græcis literis hinc inde munire decrevimus, & annulo Ecclesiæ nostræ firmare censuimus. Fraternitatem vestram Christus nobis incolumen conservet, π. υ. α. π. β. ε. ζ. ε. α. κ. η. θ. Data Wormatia. Id. Martij A. Dom. Incarn. 1012. indict. X. Apud Gratianum initium sic habet. In nomine Patris π. & Filij υ. & Spiritus s. α. π. Sic legit emendata Gregorii XIII. edit. Lugdun. & Veneta. In edit. decreti singulari Ant. Democharis Antverpiensis omittitur π. posterius. Vetus editio Argentinenfis ann. 1490. post Spiritus Sanctus ponit Amen. α. sed in ea finis epistolæ planè corruptus est. In Antverp. literæ græcæ omissæ sunt. Fraternitatem vestram Christus nobis incolumen conservet. α. μ. ν. Data Wormatia Idibus Martij A. Dom. Incarn. M. II. mense 12. indict. 10. Demochares ad marginem habet. pro α. μ. ν. legitur in MSCto & Burchardo π. υ. α. π. β. ε. ζ. ε. κ. η. θ. Editio Veneta & Lugdun. habent, π. υ. α. π. β. ε. ζ. ε. α. μ. ν. Vidit Ferrarius, non respondere præscripto; unde sic emendandum statuit: π, υ, α, π, α, μ, μ, ι. α. μ. ν. Addit Ferrarius aliud formatæ exemplum à Ragenberto Vercellenfi Episcopo Andr. Mediolanensi Archiep. exaratæ, quod ita etiam characterisatum est. Habet autem Gratianus aliud insuper exemplar, de quo rubrica sive inscriptio sic habet. Incipit epistola formata à CCC. LXX. Episcopis & Abbatibus Constantinopolitane urbis Episcopo edita. Ita legit vetus Argentinenfis, & Anton. Demochares. Lugdun. & Venet. legit: Incipit epistola formata à 318. episcopis & Attico Constantinopolitane urbis Episcopo edita. Utrumq; falsum. Quid enim est, à 318. episcopis & abbatibus edita? Quid est à 318. episcopis & Attico edita? si ediderunt 318. Patres, quomodo Atticus? Si Atticus, cur non respondet illis legibus, quas ex Nicænorum Patrum inventionem Atticum recensuisse, traditur? Et quam abhorret vel à Nicænorum Patrum, vel ab Attici temporibus? Notat Ferrarius haut immeritò, eam tot ac tantis adfectam esse vulneribus, ut temerarium sit omninò medicas ei velle adferre manus. Plenius dixisset, omninò fictitiam esse. Barthol. Brixienfis glossator ait: Dist. 73. in scholis non legitur, quod quæ in ea continentur, in desuetudinem abierunt. scilicet de formatis, qualiter & quibus literis concipiendæ sunt.

)()()(3

ut quid

ut quid ergo membranas occupant. Sic vetus, Argent. paulo aliter Greg. XIII. Et in universum, quod de Concilio Nicæno aut Attico Constantinop. proditur, commentum est. De formatarum epistolarum usu antiquo, nullum dubium est. An modo superius dicto iussu Concilii Nicæni & relatu Attici Constantinopolitani ita fuerint adornandæ, incertissimum est. Concilio Chalced. à nescio quo adiecta, Attici Constant. non sunt. Loquuntur apud eos, qui Græcæ linguæ vim usumque non ita exactè callent. Quomodo quæso Constantinopolitanis aut Chalcedonensibus ista scribere potuit Atticus? Quibus loquitur, cum ait; *quas mos Latinus formatas vocat*? Si Latinis, cur ista commonefacit? Si Græcis, cur de numeris per literas græcas exprimi solitis meminit? Præterea si Franc. Balduino *ad l. 2. Opt. Milev.* Gerhard. Rudolph. *de lit. can. c. 3.* & Baronio *ad A. Christi 1424* fides, fallitur fictitius Atticus, cum Canonicas & Formatas idem putat, quibus succenset Ferrar. *l. 1. c. 3.* Accedit, quod apud Ivo- nem & Gratianum verba illa recitantur non tanquam Attici Constantinopolitani, sed tanquam compilatoris decretorum. Præterea quomodo Atticus Constantinop. Episc. in Chalcedonensi synodo illam formatarum delineationem edere potuit, cum synodus A. Chr. 451. fuerit, Atticus mortuus sit A. Chr. 425. & in Chalcedonensi synodo canon editus 27. in quo repetitur decretum Constantinopolitani I. Concilii, quo Constantinopolitano Episcopo æqualia cum Romano tribuuntur privilegia. Sanè ergo Atticus literam π . epistolæ formatæ non ideo inferere iubere potuit, ut Petri primatus in iurisdictione Ecclesiastica & post eum R. Pontificis asseratur. Denique nec idè B. Attico tribui potest illa de Concilio Nicæno traditio, quia nullius usus est. Baronius ad ann. 325. n. 166. hoc obiicit, quia quilibet etià impostor eiusmodi literas fingere potuisset, & sinceritatem suam taliter mentiri. Respondet, secretum inter Episcopos fuisse retentum. Cur ergo B. Atticus suo tempore, uno tantum post Concilium seculo, prodidit? Mirum ergo, cur Bellarmin. l. c. prærogativam aliquam Petro ex hoc fragmento conciliare ausus sit.

Ad pag.

Ad pag. 85. lin. 9. post, n. 2.

Ad can. 11. vide Innocentii I. Pontificis Roman. epist. 2. cap. 2. & epist. 24. cap. 4.

Ad pag. 96. lin. penult post, Alf. Pisannus.

In Confessionis IV. Civitatum Augusta Carolo V. oblatæ Apologia artic. 18. pag. 174. ita Diatyposis, ut Nicænæ Synodi, redditur. Also auch auff dem Göttlichen Tisch laßt uns nicht widerträchtig auff's fürgelegt Brod vnd Trinctgeschirz acht haben / sondern mit erhöchtem Gemüth durch den Glauben erkennen / daß auff dem Tisch liege das Lamb Gottes / daß der Welt Sünde hinnimmet / das von den Priestern vnnehmlich gemehigt / das ist / ohn mehigen vnd abnehmen / wie der Allen Opffer geopffert wurden / geopffert ist.

Ad pag. 99. §. 5. lin. 27.

Ita leg. Vocare altare, idque propter propriè sic dictum sacrificium.

Ad pag. 104. lin. 16,

Ita lege. At Johannes Bapt. Casalius Rom. de sacris veterum Christianorum ritibus cap. 38. pag. 212. probaturus, in lege &c.

Ad pag. 112. lin. 4.

Leg. Quantum abfuerit.

S Y L L A

SYLLABVS

Rerum in exercitatione ad diatypsin Concilii Niceni contentarum.

SECTIONE I.

Concilii Nicæni elogia & circumstantiæ enumerantur.

θ. 1.

- Q**uanta fuerit Concilii Niceni celebritas ex Athanasio docetur p. 1. 2.
Idem docetur ex Hilario. p. 3.
θ. 2. Idem deducitur ex Eusebio. p. 3.
Disquiritur, an Eusebius Casareensis sit autor librorum de vita Constantiniani p. 3.
Acoluthi ne Concilio interfuerint, explicatur p. 4.
De his Urbani I. Arcudii, Cellotii testimonium proponitur p. 5.
Apparatus ex parte Imperatoris ante Concilium enarratur p. 5.
θ. 3. Tempus Concilii investigatur. p. 6.
θ. 4. De Assessoribus Concilii agitur. p. 7.
Quis Episcopus Romæ tempore Concilii fuerit, investigatur. Iulius ne? p. ead.
θ. 5. An partim Iulius, partim Sylvester? p. 9.
θ. 6. Quanta auctoritatis subscriptiones, quæ in Actis Syn. Nic. reperiuntur? p. ead.
θ. 7. An ex Britannia aliqui Concilio Nicæno interfuerint? p. 10.
θ. 8. Subscriptiones Concilii Nic. ex MSC. Arabico quales? p. 11. & seq.
θ. 9. An soli Episcopi ad suffragium decisivum in Conc. Nic. admissi? p. 16.
Qui sint Chorepiscopi, quorum inter assessores synodi fit mentio? p. 17.
θ. 10. Lis inter Blondellum Gallum & Hammondum Anglum de Chorepiscopis. p. 18.
θ. 11. Hammondi fundamentum consideratur. p. 20.
θ. 12. Qui Chorepiscopi interfuerint ex diversis provinciis? p. ead.
θ. 13. Quo sensu Concil. enumeret plures in uno loco Episcopos? p. ead.
Philippus plures fuisse Episcopos ex salutatione Paulina colligitur. pag. 21.

θ. 14.

S Y L L A B U S.

- θ. 14. An plures Episcopi ratione cœtuum determinatorum? p. 22.
 θ. 15. An Paulus plures Episcopos non in Philippis ut civitate, sed ut provincia salutet? p. 24.
 Quid de hypothesi Commentario Theophyl. in ep. Philipp. præfixa statuendum. p. 25.
 Quo sensu Act. 16, 12. Philippi dicantur ἀρχὴ πόλιν? p. ead.
 An Philippi idē Metropolis? p. 26.
 θ. 16. Quomodo Episcoporum meminerit Euseb. in histor. Concilii? p. 27.
 θ. 17. Quantus Episcoporum Nican. numerus iuxta Arabes? p. 28.
 Quantus eorundem iuxta Latinos & Græcos? p. 31.
 θ. 18. Quid de illis sentiendum, qui 232. Episcopos, 86. Diaconos & Monachos censent? p. 33.
 θ. 19. Quot consentientes & orthodoxi ibi fuerint? p. ead.
 θ. 20. An Arius synodo interfuerit, aut omnino eius tempore vixerit? p. 37.
 θ. 21. Qui viri illustres adfuerint, & quo respectu Osius Cordubensis? p. 37.
 Cuius autoritatis Chronicum Dextri? p. 38.
 θ. 22. Quomodo probet Baronius, Osum Legatum R. P. in synodo fuisse? p. 38-39.
 θ. 23. Alexandrinus & reliqui viri eminentes recensentur. p. 49.
 θ. 24. An Alexander Constantinop. ut Episcopus interfuerit? p. 41.
 θ. 25. An Episcopi Nicæni indocti? p. 42.
 θ. 26. An & Gentiles Philosophi admissi? p. 43.
 θ. 27. Locus Concilii templumne fuerit, an aula Basilica pars, disquiratur. p. 43.
 θ. 28. Convocator Concilii Nicæni ex autoritate & potestate an Constantinus? p. 44.
 Baronii & Sanderi sententia proponitur, quæ negativa. p. 45.
 θ. 29. Eusebii sententia affirmativa confirmatur p. 46.
 θ. 30. An Constantinus paulo ante Concil. Nicænum à Sylvestro fuerit baptisatus, disquiritur. p. 47.
 An Eusebius post Concilium Nicænum Arianismum secutus sit, opinioniones recitantur. p. 48.
 θ. 31. An per Baptismum Constantinus in Arianismum prolapsus? p. ead.
 θ. 32. Quid de Constantini M. relatione inter sanctos habendum? p. 49.
 An non baptisatus Constantinus M. extra ordinem mysteriis interfuisse potuerit? p. ead.
 An om-

(()) (()) (())

SYLLABVS.

- An omnis Catechumenus Energumenus? p. 50.
- Q. 33. Quid Hieronymus de Constantini M. Baptismo? p. ead.
- Q. 34. Quid Ambrosius de eodem habeat? p. 51.
- Q. 35. Quid Ariminense Concilium de Constantini M. Baptismo? p. ead.
- An Zosimus & Gentiles apud sozomenum dubium faciant Constantini M. in agone Baptismum? p. 52.
- Cuius autoritatis sub Sylvestro celebratum Concilium Romanum? p. ead.
- Quid habendum de Gregorii Turonici relatione in causa baptismi Constantini M. p. ead.
- Q. 36. Num. Sacerdotum consilio Constantinus convocavit consilium? p. 53.
- Quid de Canone habendum, quod absque Episcopi R. sententia nihil Ecclesiis sentiendum? p. ead.
- Q. 37. Quid Pontificale Damasi de Concilio Nicano? p. ead.
- Quid de Epilogo Concilii Romani habendum? p. ead.
- Quid dicendum de synodo Constantinopolitana III. in historia de Nicana? p. 54.
- Qui Cedrenus dicat, Vitum & Vincentium Legatos loco Sylvestri synodo praefuisse? p. ead.
- Quid Marianus Scotus, Martinus Polonus, Regino Prumiensis, Platina, Photius, de Synodi Nicana convocatione? p. ead.
- Q. 38. An Constantinus M. fuerit Praeses Politicus Concilii Nicani? p. 55.
- Q. 39. An Constantinus sibi ipsi ademerit praesidentiam in Concilio Nicano? pag. 57.
- An ep. 32. Ambrosii praesidentia Constantini M. in Concilio Nicano deroger? p. 58.
- Q. 40. Quid de praesidentia Constantini M. in Conc. Nic. autores? p. ead.
- An Athanasius ei aduersetur? p. 59.
- Q. 41. Modus sessionis in Conc. Nic. explicatur. p. ead.
- Q. 43. S. scriptura in Concilio Nicano etiam in medio locata. p. 60.
- Quid Frid. Nausea Episcopus de Conciliorum autoritate? p. 61.
- Q. 44. Quid de s. scriptura in Concilio Nicano communiter statutum? p. ead.
- Q. 45. Autoritas Concilii Nicani in Ecclesia maxima. p. 62.
- Quomodo capienda locutio, à Spiritu Sancto esse definita in Conc. Nicano? p. 63.
- Q. 46.

SYLLABVS.

- §. 46. Qui Gregorius M. quatuor Concilia recipit, sicut 4. Evangelia? p. 64.
§. 47. Quid Remonstrantes de synodo Nicana & aliis iudicent? p. 65.
§. 48. An Chrysanthus & Musonius post mortem synodo Nicano subscri-
pserint? p. 67.
§. 49. Quis confirmator Concilii Nicani? p. ead.
Verba Felicis & Romanae synodi de eo negotio explicantur. p. 68.

SECTIO II.

- §. 1. Causa Ariana rerum in synodo tractatarum primaria. p. 69.
Quanti eam aestimaverit Constantinus M. a politicis seductus? ib.
§. 2. Remonstrantes exemplo Constantini M. de aeterna Deitate Christi
questionem inter non necessarias numerant. p. 71.
An tribus a Christo seculis fides de aeterna Christi generatione non
necessaria credita? p. ead.
An Iustinus Martyr communionem coluerit cum negantibus Deita-
tem Christi? p. 72.
§. 3. Quomodo Alexandro Alexandrino obiecta subtilior circa S. Trinitatem
philosophia? p. 73.
§. 4. Quid supersit ex actis in causa Arij? Oratio Constantini, & Sym-
bolum. p. 74.
§. 5. Quid importet, quod symbolum sine dis & Consule scriptum? p. ead.
§. 6. Quae exemplarium variatio circa Concilij Nicani symbolum? p. 76.
§. 7. Reliquorum actorum Synodi aliqua recensentur. p. 79.
§. 8. Rescripta Constantini post Synodum. p. ead.
§. 9. Causa Miletij in Synodo agitata. p. ead.
§. 10. Causa Novatiana ibidem tractata. p. 80.
§. 11. Causa Macedonianae pariter ventilata. p. ead.
§. 12. De causa controversi temporis celebrandi paschatis etiam actum. p. ead.
§. 13. Canones aliquot constituti. p. 81.
An certus eorum constet numerus? p. ead.
An Concilij Nicani aliquis Canon de libris Canonicis fuerit positus? p. ead.
§. 14.

)()()(2

p. 50.
p. ead.
p. 51.
p. ead.
Constan-
p. 52.
manum?
p. ead.
a baptis-
p. ead.
confilium?
p. 53.
tentia nihil
p. ead.
p. ead.
p. ead.
in historia de
p. 54.
alaco Sylvestri
p. ead.
mensis, Plati-
p. ead.
Nicani? p. 55.
Concilio Nicani
in Concilio Ni-
p. 56.
autem? p. ead.
p. 59.
p. ead.
p. 60.
p. 61.
statutum?
p. ead.
p. 62.
in Conc.
p. 63.
§. 46.

SYLLABUS.

- §. 14. An de bigamis non ordinandis in Conc. Niceno Canon statutus? p. 82.
- §. 15. An de appellatione reliquorum orbis Episcoporum ad sedem Romanam aliquid decretum? p. ead.
- §. 16. An canon de rebus in minori synodo actis in maiori examinandis factus? p. 83.
- §. 17. An de constituenda formata canon factus? vide addenda ad hanc p. ead.
Quid de subnotatione formatarum α ν α π habendum? p. ead.
- §. 18. An canon factus de hymno gloria Patri & Filio &c. restituendo? p. 84.
- §. 19. An de verbis, sicut erat in principio & nunc & semper &c.? p. ead.
- §. 20. Qui de XX. canonibus Synodi Nicæna scripserint? p. 88.
- §. 21. Quid de actis synodi apud Gelasium Cyzicenum extantibus Censores Romani? ibid.
Quid Cocus, Riverus, Possevinus, Petavius? p. 87.
- §. 22. Argumenta contra acta Gelasiana expenduntur. ibid.
Quid mulier $\sigma\upsilon\upsilon\epsilon\lambda\sigma\alpha\upsilon\tau$ &? p. 88.
- §. 23. Qui pro Gelasianis actis è Pontificiis? ibid.
Qui pro illis è Calvinianis? p. 89.
- §. 24. Quid de reliquis actis Gelasianis? p. 90.
Patres non semper etiam tempore Conc. Nicæni scripturam accomodate usurpasse. ibid.

SECTIO III.

*Diatyposin Concilii de S. Cæna eiusque
ἐκθεσιν exhibet.*

- §. 1. Duo decretorum genera $\kappa\alpha\theta\omicron\upsilon\varsigma$ & $\delta\iota\alpha\tau\upsilon\pi\omega\sigma\epsilon\iota\varsigma$ Conc. Nicæni promulgavit. p. 64.
Quot fuerint $\delta\iota\alpha\tau\upsilon\pi\omega\sigma\epsilon\iota\varsigma$? ibid.
Epistola Athanasii ad Marcum cuius auctoritatis? ibid.
- §. 2. Quid sit $\delta\iota\alpha\tau\upsilon\pi\omega\sigma\epsilon\iota\varsigma$? p. 95.
- §. 3. Textus diatyposeos quintæ exponitur. p. 96.
De mensis sacris, & profanis qui egerint? p. 79.
Quid?

S Y L L A B V S.

- Quid *ἱεὴ τετραζα*? *ibid.*
Mensa sacra non necessario cum altari coniuncta. *ibid.*
Mensa Dominica apud Veteres celebris. *ibid.*
Varia epitheta mensae sacrae. 98.
§. 4. Quo sensu sacra mensa altare vocata? *ibid.*
Altare in s. literis nunquam sacra mensa. p. 99
§. 5. Altare non vocatur s. mensa propter propriè dictum sacrificium. *ib.*
Canones, qui vocantur Apostolici, cuius autoritatis? *ibid.*
Nec illi ob sacrificium s. mensam vocant altare, p. 100.
§. 6. Irenaeus non vocat Apostolos sacerdotes sensu proprio. *ibid.*
Ferventij notatio refellitur. *ib.*
§. 7. Tertullianus de veneratione aere Dei num loquatur? p. 101.
Quo sensu aere faciat mentionem? p. 102.
Quid per stationes intelligat? *ib.*
Num statio à ieiunio distinguatur? *ib.*
§. 8. Quomodo Cyprianus altare Domini nominet? *ib.*
Quid per sacrificium intelligat? p. 103.
§. 9. Quid Eusebius de altari Ecclesiae? *ib.*
Casalii falsa de Eusebio narrata deteguntur. p. 104.
§. 10. Gregorius Nazianzenus quo sensu meminerit *δυσιασμός*? p. 105.
δυσιασμός olim etiam locus, ubi s. mensa reposita. p. 106.
δυσιασμός etiam altare thymiamatum. *ib.*
δυσιασμός etiam atrium, in quo altare holocausti. *ibid.*
Qualis in templis Graecorum distinctio sit, ex Leone Alatio recensetur. *ibid.*
An Gorgonia domi Eucharistiae sacramenta asservavit? p. 107.
§. 11. Quid de Gorgonia recursum in morbo ad templum & s. mensam sentiendum? *ib.*
§. 12. Gorgonia parum ante obitum baptisata & tamen mysteriis divinis interfuit. p. 108.
Moribundi aut in periculoso morbo positi olim baptismum petere soliti. p. 111.
§. 13. Optatus Milevitanus de altaribus sui temporis. p. 112.
§. 14. Altaria fuisse in Africa lignea. p. 113.
Pulcheria Augusta auro & gemmis ornatam s. mensam donavit Ecclesiae. p. 114.
Nysseni.

)()()()(3

SYLLABVS.

- Nysseni Ecclesia altare lapideum. *ib.*
- §. 15. Altare ligneum, in quo S. Petrus sacra fecerit, fabulosum. *ib.*
Totum Roma in Lateranensi Ecclesia & particulatim etiam alibi. *p. 115.*
- §. 16. Quæ reliqua de altari ex Optato observata. *p. 116.*
- §. 17. Collatio inter Baptisum & Eucharistiam. *ibid.*
An Eusebius sacramentum confirmationis tradat. *p. 117.*
Eucharistia olim confirmatio vocata. *p. 118.*
- §. 18. *pertransubstantiationem* non infert transubstantiationem *p. 119.*
pertransubstantiationem etiam de aqua baptismi à P. P. dicitur. *ibid.*
Patres transubstantiationi sensu Pontificio aduersi. *ibid.*
- §. 19. Efficacia baptismi & Eucharistia. *ibid.*
- §. 2. Quæ æqueiæva in s. mensa. *p. 121.*
- §. 21. Sumta primum ex collationibus fidelium. *p. ibid.*
Promta deinde ex oblationibus ad s. mensam. *p. 122.*
Arca primitive Ecclesia seu ararium. *ib.*
- §. 22. Gabriel Albaspineus Ep. Aurelianensis negat elementa Euchar. sum-
ta ex oblationibus. *ibid.*
Rationes negationis proponuntur. *p. 123.*
- §. 23. Cyprianus de oblationum usu, quibus cefferint, explicatur. *p. 124.*
Annon etiam azymi panes inter oblationes fidelium fuerint? *ibid.*
Annon & minores & dispensationi accommodati? *p. 125.*
- §. 24. Quod fuerit fermentum Veterum hinc inde ad Ecclesias missita-
tum sub nomine eulogiæ. *ibid.*
Card. Baronij opinio recensetur. *ibid.*
Quis finis fermenti per Ecclesias missi? *p. 126.*
An in Orientalibus etiam Ecclesiis missio fermenti usitata? *ibid.*
Ab hæreticis eulogiæ fermentata non acceptata. *ib.*
- §. 25. Innocentij I. ad Decentium responsio de fermento expeditur. *p. 127.*
- §. 26. Pij I. epistola non loquitur de fermento missio. *p. 128.*
- §. 27. Canon 14. Concil. Laodic. à Balsamone non de fermento exponi-
tur, contra Baronium. *p. 129.*
Nec Canon 32. *ib.*
- §. 28. Nec Canon 42. *ib.*
Quid

SYLLABVS.

- Quid communio praesantificatorum apud Gracos aliquibus temporibus usitata? *ib.*
 Cuius autoritatis. Sacramentarium in operibus Gregorij M. *pag. 130.*
 Micrologus non asseverat communionem sub una. *ibid.*
 §. 29. Gregorius Nazianzenus non meminit fermenti à se missi. *ib.*
 §. 30. De fermento in agrum Romanum misso pugna inter Baronium & Albaspinum. *pag. 131.*
 §. 31. Concilium Arelatense II. non statuit per oblationes poenitentes defunctos in communionem recipi. *ibid.*
 Canon Concilij Niceni ea de re explicatur. *p. 132.*
 §. 32. Eliberini, Ilerdensis, Carthaginiensis IV. Concil. Canones de ea re illustrantur. *p. 133.*
 Quid sit missa Catechumenorum? *ibid.*
 §. 33. Azymus an fermentatus panis sacramento Cœna accommodatior? *p. 134.*
 Zvingeri in theatro sapientia Calvin. contra meam consider. Anticog. responsum expeditur. *ib.*
 An ex veritate panis veritatem corporis Christi Tertullianus asseruerit? *p. 136.*
 Panis azymus Iudaizantibus ceremoniis non adscribendus. *p. 138.*
 Bullingeri de pane azymo aut fermentato iudicium. *ibid.*
 Panis Americanus. *p. 139.*
 Witackeri & Chamieri pro usitato & communi pane ratiocinationes expenduntur. *p. 140.*
 §. 34. Alexandrum I. panem azymum in Ecclesiam invexisse, incertum est. *p. 144.*
 Testes pro hoc facto à Zvingero nominati examinantur. *p. 145.*
 §. 35. Gracos facto Alexandri I. reclamasse falsum est. *p. 148.*
 §. 36. Graci non semper fermentato pane in sacris usi fuerunt. *ibid.*
 Quod serò coeperit de azymo & fermentato inter Latinos & Gracos pugna. *p. 149.*
 Iosephi Methonensis de ea pugna iudicium. *p. 150.*
 Rutheni, Trapezuntini, Mytilenensis Episcopp. de ea sententia. *p. 151.*
 §. 37.

S Y L L A B V S.

- §. 37. Quæ forma apud antiquos panis Eucharistici? *ib.*
- §. 38. Orbiculi nostri Calvinianis vocantur, spuma, nebula, chartaceæ
crustula, papiraceæ folia &c. *p. 152.*
An tempore Bernoldi Constantiensis à Nicolao, Alexandro vel
Gregorio Papæ introducti? *ib.*
An Bernoldus istos panes orbiculares singulis distribuendos ac-
cuset? *p. 145.*
- §. 39. Quid corona in sacr. Eucharistia? *p. 155.*
- §. 40. Insignis Duranti de Coronis à Chrysostomo assertis hallucinatio
detegitur. *p. 158.*
Anastasius Bibliothecarius etiam coronæ facit mentionem. *ibid.*
- §. 41. Zyvingerus contradictionem mihi in historia Bernoldi impingens
repellitur. *p. 159.*
- §. 42. Epiphanius locus de pane, cuius forma $\sigma\sigma\omicron\gamma\gamma\upsilon\lambda\omicron\epsilon\iota\delta\eta\varsigma$, expenditur.
p. 160.
Modus loquendi reverentissimus de s. Cœnæ mysteriis apud Pa-
tres enarratur ex Casaubono. *p. 162.*
Massonij & Verini ex Epiphanio contra orbicas placentas ratio-
nes expenduntur. *p. 167.*
 $\sigma\sigma\omicron\gamma\gamma\upsilon\lambda\omicron\upsilon$ non semper sphericum & teres. *p. 168.*
Vnus numero panis non imperatur ab Apostolo 1. Cor. 10. *p. 169.*
Quid $\acute{\alpha}\rho\tau\omicron\nu\ \alpha\epsilon\sigma\phi\epsilon\gamma\epsilon\iota\nu$ in Conc. Laodicensi? *ibid.*
Mulieres Collyridianæ non eius formæ pane usæ, quæ fideles *p. 170.*
Quomodo Epiphanius panem Eucharisticum non tantum $\sigma\sigma\omicron\gamma\gamma\upsilon\lambda\omicron\epsilon\iota\delta\eta\varsigma$,
sed & $\acute{\alpha}\nu\alpha\lambda\acute{\iota}\theta\iota\tau\omicron\nu$ vocet. *ib.*
- §. 43. Panis in usu s. cœnæ non necessariò tractatur fractione *p. 172.*
Non continuam fuisse sacræ cœnæ institutionem, Salmasius do-
cet. *p. 176.*
An cum Christus dixit, corpus suum pro nobis frangi, ad panis fra-
gium respexerit? *p. 176.*
An si ad id respexisset, hoc propterea ut actus necessarius retinen-
dum? *ibid.*
 $\kappa\lambda\acute{\epsilon}\iota\varsigma$ à S. Paulo pro distributione disertè ponitur 1. Cor. 11, 24.
pag. 177
Fractionem seu divisionem ante actum cœnæ factam, si signifi-
catione opus sit, tantundem valere, ac fractionem in actu ex-
hibitam. *ibid.*
Si fra-

S Y L L A B V S.

- Si fractio necessarius ritus s. cœna in prima parte, etiam effusio
erit necessaria in altera? p.178.
Si fractio est actio σημειωτική, cur non & quæ antecedunt, &
quæ sequuntur? ibid.
Unitatis mystica representatio non fundatur in fractione panis?
ibid.
Unum numero panem in sacramento necessarium esse post alios
Verinus statuit. p.179.
Fractio panis adumbrativa & specularis inconueniens Novo T.
ibid.
An in altera parte cœna actus fractioni respondens necessarius?
p.178.
Zyvingerus alius Calvinianis contradicit. ibid.
Qualiter unus panis in Sacramento Cœna requiratur. ibid.
Salmasius unum numero panem requirit. p.179.
Fractio panis an sit speculum passionis Christi? ibid.
An per speculum & enigma videre 1. Cor. 13. ad typum Novi
Test. sit referendum? p.180.
Quomodo Apologia Aug. Conf. sacramenta dicat picturam? ibid.
Quomodo panis & vinum à Patribus dicta antitypa? ib.
Quadam composita eiusdem significationis cum simplicibus. ib.
Quid Steph. Gobarus post Nazianz. de differentia inter typum
& Antitypum? p.182.
Quid Hebr. 9,13. ἀπὸ τοῦ πον? ibid.
Quid 1. Petr. 3,21. ἀντίτυπα? ibid.
Quid εἰκὼν in N. T. p.185.
Locus ad Hebr. 10,1. explicatur. p.186.
Locus Ioh. 2,19. impertinenter cum fractione metaphorica colla-
tus. ibid.
Apologia Quatuor Civitat. expenditur. ib.
Theoria propriè non est actus s. cœna. p.187.
Panisfragium obscurius ceremoniis V. Testamenti. ibid.
Basileensis Eccles. ante panisfragium introductum, iuxta Zyvin-
gerum, non potuit dicere, panis quem frangimus. p.188.
Quid Oecolampadius & Myconius pro panisfragio laborarint?
p.188.
Sulcerus

)()()()()(

32
10

S Y L L A B U S.

- Sulcerus & Coccinus Doctores Basil. Ecclesia orthodoxi. p. 189.
 Mycenius Luthero ὁμολῶντος. ibid.
 Theodoro Zyvingero avo Berengarius hereticus p. 90.
 Panis ex sententia Synodi Nic. cum poculo indiviso nexu coha-
 rens. p. 191.
 Panis & potus non specietenus, sed realiter in coena f. ibid.
 Panis & vinum in Eucharistia non duo sacramenta. ibid.
 Pontificiorum de eo disputationes. p. 192.
 §. 48. Salmasii prolixapro duobus Sacramentis Eucharistia disputatio. ibid.
 An calix dignior pars Eucharistia? p. 193.
 Salmasii affirmativa proponitur. 194.
 An Luc. 27, vers. 21. assutus? ibid.
 Natalis calicis quid apud Eligium & Paschasium. p. 195.
 §. 49. Varia materia olim poculorum Eucharisticorum. p. 196.
 An usus ligneorum & vitreorum argumentum non credite sub-
 stantialis praesentiae sanguinis? ibid.
 §. 50. Quae exaltatio intellectus requiratur in hoc sacramento? p. 197.
 §. 51. Quid sit νεῖδα τοῦ ἀμύνου θεοῦ ἐπὶ τῆς τετραπέζης? p. 198.
 §. 53. Quid ἀθύρως θύειν? p. 198.
 §. 54. Quo sensu ἱερεῖς ministri N. T. p. 199.
 §. 55. Quae λήψις corporis & sanguinis in hoc sacr. p. 200.

